

### Juryrapport Scriptieprijs Verloskunde 2006

Dit is een bijzonder moment.

Vandaag zal voor de eerste keer de Scriptieprijs Verloskunde worden toegekend. De prijs voor de beste afstudeerscripties van de Nederlandse verloskunde opleidingen. Een prijs op initiatief van de KNOV (de organisatie van verloskundigen) en de SSOV (de stichting samenwerkende opleidingen tot verloskundige).

Maar, al is het de eerste keer, deze prijs heeft wel een voorgeschiedenis.

#### **Voorgeschiedenis**

Toen de Verloskunde Academie in Maastricht nog 'Vroedvrouwenschool Kerkrade' heette, had deze in het laatste deel van de vorige eeuw als directeur Door Sproncken. Toen mevrouw Sproncken met pensioen ging, wilde ze graag iets achterlaten dat studenten verloskunde zou stimuleren de professionalisering en wetenschappelijke onderbouwing van de fysiologische verloskunde nader vorm te geven. Zij organiseerde een scriptieprijs voor het beste afstudeerwerk van student-verloskundigen van de toen drie verloskunde academies in Nederland. De kosten van de organisatie financierde zij uit eigen middelen, een sponsor realiseerde de prijs. In 2002 stopte de sponsor en zonder uitzicht op een nieuwe sponsor was het over met de Door Spronckenprijs. Dat was jammer en er zijn nadien verschillende pogingen gedaan om de prijs nieuw leven in te blazen. Die pogingen strandden steeds op de continuïteit. Immers, je moet ervan verzekerd zijn dat je over een reeks van jaren kunt beschikken over een bedrag, waarmee je de jaarlijkse kosten die gemoeid zijn met een dergelijke prijs kunt financieren. Zonder garantie op continuïteit is een prijsvraag als deze niet zinvol.

Er lag dan ook een gouden kans in de samenwerking tussen Kennispoort-Verloskunde en het Tijdschrift voor Verloskundigen. Kennispoort Verloskunde als initiatief van de SSOV en Tijdschrift voor Verloskundigen als onafhankelijk medium van de KNOV. Zowel Kennispoort Verloskunde als Tijdschrift voor Verloskundigen richtten

zich gezamenlijk tot hun beide financiers en met een financiële garantie op zak kon aan de nieuwe prijsvraag vorm en inhoud worden gegeven.

Vandaag kan zo de scriptieprijs Verloskunde 2006 worden uitgereikt. Zoals gezegd zal volgend jaar de scriptieprijs 2007 worden uitgereikt, iets waarop de huidige vierdejaars studenten aan de Verloskunde Academies zich alvast kunnen voorbereiden.

### **Samenstelling jury**

Ik zal beginnen met de jury aan u voor te stellen die bestond uit

- Mariet van Diem, verloskundige en epidemioloog
- Rita Iedema, verloskundige, hoofd van de afdeling verloskunde van het Universitair Medisch Centrum te Utrecht .
- Simone Buitendijk, arts-epidemioloog, onderzoeker bij TNO Kwaliteit van Leven
- Marianne Amelink, verloskundige, inspecteur perinatale zorg bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg.

Mariet van Diem en Rita Iedema waren indertijd ook jurylid voor de Door Spronckenprijs en konden vanuit die kennis en ervaring nuttige verbanden leggen met het verleden.

### **Werkwijze jury**

Elke opleiding selecteerde twee scripties die in het studiejaar 2005-2006 tot stand waren gekomen. Criteria voor de nominatie waren dat de opleiding de scriptie met een 8 of hoger had beoordeeld, en dat het thema van de inzending duidelijk verband hield met een onderwerp uit de eerstelijns verloskunde.

Blijkbaar waren op alle vier de opleidingen twee scripties die aan deze criteria voldeden, want de jury van de Scriptieprijs Verloskunde 2006 kreeg acht afstudeerwerken voorgelegd.

Alle scripties werden geblindeerd aan de jury aangeleverd. Geblindeerd voor de plaats van de opleiding, voor de namen van de auteurs en zelfs voor het aantal auteurs.

De jury constateert dat de organisatie van deze prijs met grote voortvarendheid haar taak heeft moeten vervullen om een uitreiking van

de scriptieprijs alsnog in 2006 te kunnen realiseren. Als gevolg daarvan was op een aantal plekken de blinding niet volledig, en soms kon de jury de opleidingsplaats raden door de stad waar het onderzoek was uitgevoerd. De jury heeft zich hierdoor evenwel niet laten beïnvloeden. De jury verklaart dat zij geen bezoek heeft afgelegd op de website van Kennispoort-Verloskunde en zich door de scores daar niet heeft laten beïnvloeden. De jury hoopt dat u daarentegen dat massaal wel hebt gedaan, zodat u bij hebt kunnen dragen aan een gefundeerde publieksprijs die hierna zal worden uitgereikt.

### **Criteria**

Terugkijkend op de resultaten van de oude Door Spronckenprijs is naar de mening van de juryleden 'met het historisch besef', Mariet en Rita, het niveau van de afstudeerwerken, zowel in wetenschappelijke zin als qua rapportage en interpretatie van de literatuur, verder verbeterd.

Deze positieve constatering maakt gelijk duidelijk dat de jury geen eenvoudige taak had.

De meeste inzendingen waren naar het oordeel van de jury van goed niveau, al waren er wel duidelijke kwaliteitsverschillen. De jury is zich er bij de beoordeling van bewust geweest dat voor het schrijven van de scriptie slechts 6 studieweken staan, waarvan de laatste week voor het voorbereiden van de presentatie is bedoeld. Gezien de resultaten, vermoedt de jury dat een aantal studenten - naast de vijf overgebleven weken - nog vele extra uren in hun afstuderen zullen hebben gestoken.

Bij de beoordeling van de scripties zijn de basis beoordelingscriteria, zoals die in het verleden zijn omschreven als richtlijnen voor de beoordeling van de Door Spronken Prijs, gehanteerd. Deze betreffen bijvoorbeeld de eenduidigheid van de vraagstelling, het gebruikte onderzoeksdesign, de complexiteit voor het verwerven en het verwerken van de gegevens en de schrijfstijl. Daarnaast werd een aantal aanvullende criteria gebruikt die de essentie van de individuele scriptie raakten. Hierbij kan men denken aan de originaliteit van het werkstuk, de vertaling van theorie naar praktijk, of het onderzochte een verdedigbare eigen visie oplevert, en de mate waarin het onderwerp binnen het brede kader van de verloskundige en algemene gezondheidszorg werd geplaatst.

Verloskunde is een breed vakgebied. Dat blijkt wel uit de diversiteit aan onderwerpen van de genomineerde scripties. Interessant is hoe je, als je alle onderwerpen van de scripties op een rij zet, een heel stuk van de eerstelijns verloskunde gecovered ziet:

- samenwerking in de eerstelijns
- het afnemen van de anamnese
- de fysiologische gang van zaken in de zwangerschap, zoals het verloop van de bloeddruk
- beïnvloedende factoren in de zwangerschap, zoals parodontale aandoeningen
- veelvoorkomende problemen in de zwangerschap, zoals verminderd leven
- bedreigingen van de foetus, zoals vasa previa
- lange termijn gevolgen in de vorm van bekkenbodempromblematiek
- de ervaringen en tevredenheid van cliënten

In feite zou je kunnen zeggen dat alleen de baring en de neonaat in dit rijtje ondervertegenwoordigd zijn. Maar mogelijk hebben die in de niet-genomineerde scripties aandacht gekregen.

Nog een algemene opmerking: de jury vond de nog geringe aandacht voor de positie van de cliënt, als onderwerp van onderzoek, opvallend. Dit gold bijna alle ingezonden scripties – terwijl bij een aantal studies de cliëntfactor op relatief eenvoudige wijze had kunnen worden

meegenomen, of op zijn minst in de discussie als niet-uitgevoerde optie genoemd had kunnen worden. Ook over de wijze van omgang van de verloskundige met de cliënt wordt - daar waar dit relevant zou kunnen zijn - weinig gezegd. Het is des te meer opvallend in deze tijd, waarin zoveel aandacht is of wordt gevraagd voor de positie van de cliënt of patiënt, vertaald in termen als klant- en/of patiëntgerichte of vraaggestuurde zorg.

Op grond van de primaire en de aanvullende criteria is de jury tot de volgende uitspraak gekomen.

**De eerste prijs** gaat naar Bekkenbodetraining bij urine-incontinentie, een literatuuronderzoek dat is geschreven door Majanka Boddé, Carien Baas, Renske Gardenbroek en Simone van der Geest van de Verloskunde Academie Groningen

De auteurs hadden zich als onderzoeksvraag gesteld:

- Wat is er uit wetenschappelijk onderzoek bekend over het effect van bekkenbodetraining op de prevalentie van urine-incontinentie en de bekkenbodemspierkracht tijdens de graviditeit en tot 12 maanden post partum?

De auteurs hebben een antwoord op deze vraag gezocht met behulp van een literatuuronderzoek.

De openingszin van de inleiding luidt: 'Urine-incontinentie is tijdens de graviteit en post partum een veelgehoorde klacht. Het kan vrouwen ernstig beperken in hun dagelijks functioneren en leiden tot een sociale handicap.' Bekkenbodetrainingprogramma's lijken zinvol als preventie en als therapie op de korte termijn, alhoewel er geen uitspraak mogelijk is voor het effect op de langere termijn. Tussen de regels door lees je dat ze vinden dat verloskundigen hierbij een actievere rol kunnen spelen. Het feit dat vrouwen die tijdens de zwangerschap stress-incontinentie ontwikkelen een grotere kans hebben om later in het leven incontinent te worden, maakt de relevantie van dit 'alledaagse' probleem duidelijk. Overigens heeft ander onderzoek ruimschoots aangetoond dat ook een vrouw die nooit zwanger is geweest, geconfronteerd kan worden met bekkenbodetraining problemen.

Neemt niet weg dat deze scriptie er volgens de jury uitspringt. Het literatuuronderzoek is op een gedegen wijze uitgevoerd, met heldere zoekcriteria en verantwoording. De resultaten worden weergegeven in een duidelijk, helder geformuleerd verhaal. Het betoog verzandt nergens in futiliteiten. De lijn van het betoog wordt uitstekend vastgehouden en er wordt consequent toegeschreven naar de eindconclusie. Onderweg worden veel facetten belicht; ook wordt in voldoende mate buiten de kaders van het eigen vakgebied gekeken.



De scriptie concludeert dat een intensief bekkenbodentrainingsprogramma effectief lijkt te zijn ter preventie en als therapie bij urine-incontinentie. Of dit ook een effect heeft op lange termijn is echter onbekend. Terecht is dan ook de conclusie dat er op dit moment geen gefundeerd eenduidig advies mogelijk is.

De jury deelt de mening van de auteurs dat de samenleving een grootschalig onderzoek naar dit fenomeen verdient. Het is nog teveel een onderschat probleem waar we ook als beroepsgroep gemakkelijk overheen stappen.

Tot slot wil de jury haar waardering uitspreken voor ook de andere genomineerde auteurs. Er konden er helaas maar drie winnen! Graag nodig ik u nu uit om hier ook het podium te betreden om een bloemetje in ontvangst te nemen.

Het geld dat de winnaars hebben gewonnen, is geheel ter vrije besteding. De doelstelling van de scriptie prijs indachtig, wil de jury er echter wel een suggestie bijgeven: gebruik een deel ervan om je samen met een laptop, een zak drop en een fles wijn een paar dagen op te sluiten in een vakantiehuisje, om jullie mooie scripties verder uit te werken en om te werken tot artikelen. Zoek mede-auteurs erbij die je in die slag naar publicatieniveau kunnen ondersteunen. In de hectiek van het dagelijkse verloskundigenleven komt het daar niet gemakkelijk van. En het is ontzettend belangrijk om deze onderzoeken verder dan deze zaal te dragen. Voor verdere profilering en onderbouwing van onze beroepsgroep zijn onderzoek én publicaties onontbeerlijk. Immers, wie schrijft die blijft. En dat u schrijven kúnt, heeft u met deze scripties bewezen.

Amersfoort, 12 december 2006

M.P. Amelink - Verburg,  
Voorzitter van de jury